254

ที่ นศ ๐๐๒๓.๓/ว ๙๕๙

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง การสนับสนุนการดำเนินงานของสภาเกษตรกรแห่งชาติ

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว ๓๓๖
ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่าได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้เสนอรายงานผลการดำเนินงานของสภาเกษตรกรแห่งชาติให้นายกรัฐมนตรีทราบ โดยนายกรัฐมนตรีมีบัญชามอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พิจารณาใช้เป็นช่องทางขับเคลื่อนนโยบายการเกษตรของรัฐบาล และอื่น ๆ ต่อไป ประกอบกับมติที่ประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เมื่อวันพุธที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ทราบและให้การสนับสนุนการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

จังหวัดนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอแจ้งประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและให้การสนับสนุนการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นาย ช โชคชัย คำแหง)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร.๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๒๐ โทรสาร.ต่อ ๒๕

3

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ 3038
วันที่ 26 ก.พ. 2563 เวลา.....น.

ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว ๓๓๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขที่รับ 1388
วันที่ 26 ก.พ. 2563
เวลา.....
ลงชื่อ.....

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง การสนับสนุนการดำเนินงานของสภาเกษตรกรแห่งชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้เสนอรายงานผลการดำเนินงานของสภาเกษตรกรแห่งชาติให้นายกรัฐมนตรีทราบ โดยนายกรัฐมนตรีมีบัญชามอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พิจารณาใช้เป็นช่องทางขับเคลื่อนนโยบายการเกษตรของรัฐบาล และอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการสนับสนุนการจัดทำแผนการขยายผลผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตามนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของรัฐบาล และสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลของสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประกอบกับสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติได้จัดประชุมเพื่อหารือแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เมื่อวันพุธที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ชั้น ๖ อาคารวชิรานุสรณ์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยที่ประชุมได้มีมติเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ทราบและให้การสนับสนุนการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและพิจารณาให้การสนับสนุนการจัดทำแผนการขยายผลผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตามนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของรัฐบาลและการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ในระดับพื้นที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

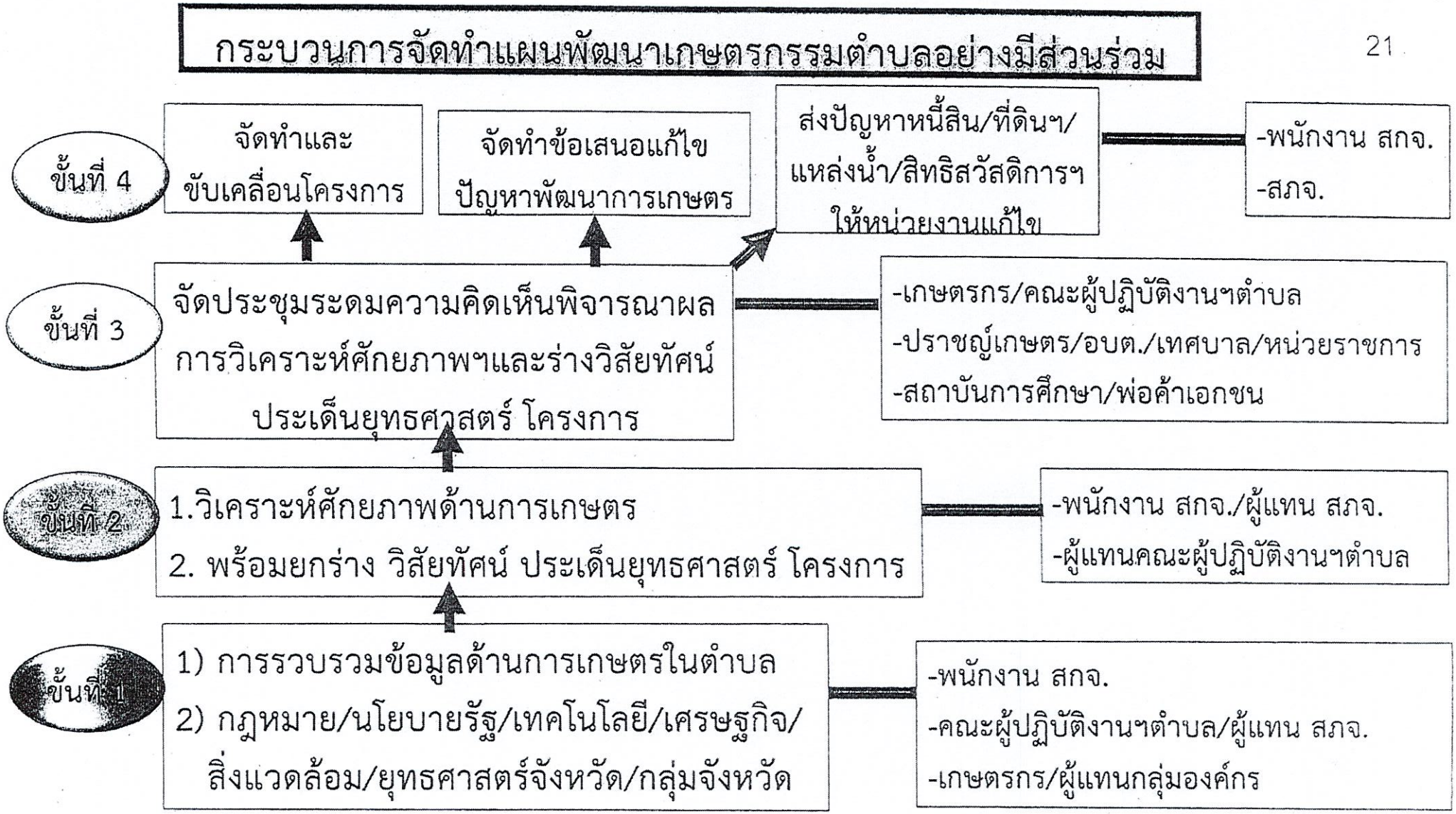
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ 473
วันที่ 6 มี.ค. 63
เวลา.....

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๖๙๓๐
ผู้ประสานงาน นายปวิตร เลิศอำไพนนท์

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลอย่างมีส่วนร่วม

สรุปโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลไปสู่การเกษตรที่แตกต่าง

สถานการณ์ปัญหา

๑. ภาครัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายพัฒนาภาคเกษตรจากส่วนกลางลงสู่พื้นที่ เกษตรกรขาดโอกาสกำหนดแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาของตนเอง

๒) ประเทศไทยมีความเหลื่อมล้ำด้านกระจายรายได้สูง ครัวเรือนเกษตรกรกว่าครึ่งมีรายได้ต่ำกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี

๓) สินค้าเกษตรที่สำคัญมีน้อยชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ซึ่งเกินความต้องการใช้ในประเทศต้องพึ่งตลาดส่งออก

๔) สินค้าเกษตรส่วนใหญ่ส่งออกในรูปวัตถุดิบ ขาดการแปรรูปเพิ่มมูลค่า

๕) เศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าชะลอตัว มีการกีดกันการค้าที่มิใช่ภาษี (NTB) ทำให้ราคาสินค้าเกษตรไทยตกต่ำช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา

งบประมาณ ๕๐,๘๐๓,๕๔๐ ล้านบาท

ระยะเวลาโครงการ ปี ๒๕๖๓ และต้นปี ๒๕๖๔

หน่วยงานรับผิดชอบ
-สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ
-สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้โครงการจากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลและประสานขับเคลื่อนโครงการไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่

เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

๑) ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร และผลการสำรวจสภาพเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร ๘๘๘ ตำบล

๒) ได้แผนพัฒนาเกษตรกรรมที่เกิดจากการระดมความเห็นของเกษตรกรร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง ๘๘๘ ตำบล

เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

๑) นำปัญหาที่ได้จากการจัดทำแผนฯตำบลไปจัดทำโครงการ หรือข้อเสนอพัฒนาแก้ไขปัญหาประสานส่งหน่วยงานดำเนินการ ๘๘๘ โครงการ/ข้อเสนอ

๒) นำปัญหาที่ได้จากแผนฯตำบลไปจัดทำโครงการและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอีกตำบลละ ๑ โครงการ รวม ๘๘๘ โครงการ

๓) นำปัญหาที่ได้จากการจัดทำแผนฯตำบล ได้แก่ ปัญหาหนี้สิน/ที่ดินทำกิน/แหล่งน้ำ/สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร/ราคาสินค้าเกษตร หรือปัญหาอื่นๆ ส่งหน่วยงานช่วยแก้ไขปัญหาอย่างน้อยตำบลละ ๑ เรื่อง รวม ๘๘๘ เรื่อง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรรับรู้ข้อมูลด้านการเกษตรและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

๒. สร้างโอกาสให้แกเกษตรกร ในการกำหนดแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของตน

๓. สร้างการประสานความร่วมมือระหว่างเกษตรกรกับภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง

๔. หน่วยงานราชการ อปท. สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน สามารถสนับสนุนได้ตรงตามความต้องการของเกษตรกร

กิจกรรม

๑) สำรวจรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการเกษตรในตำบล

๑.๑) จ้างบัณฑิตอาสาช่วยปฏิบัติงานโครงการ ๔๗ จังหวัด ๖๕ ราย

๑.๒) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ๘๘๘ ตำบล

๑.๓) สำรวจสภาพเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร และวิเคราะห์ข้อมูล ๘๘๘ ตำบลๆละ ๕๐ ราย รวม ๔๔,๔๐๐๐ ราย

๒) จัดประชุมเกษตรกรร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนฯตำบล ๘๘๘ ตำบลๆละ ๓๐ ราย รวม ๒๖,๖๔๐ ราย

ครั้งที่ ๑ วิเคราะห์ศักยภาพการเกษตรในตำบล

ครั้งที่ ๒ กำหนดแนวทางพัฒนาการเกษตรในตำบล (วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์)

ครั้งที่ ๓ นำปัญหามาจัดทำโครงการ ๒ ลักษณะ

๒.๑) โครงการปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่หรือรูปแบบเกษตรที่แตกต่างจากเดิม

๒.๒) โครงการพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรเดิม โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๓) ประสานหน่วยงานขับเคลื่อนโครงการที่ได้จากการจัดทำแผนฯตำบลลงสู่การปฏิบัติในพื้นที่ตำบลละ ๑ โครงการ รวม ๘๘๘ ตำบล โดย

๓.๑) จัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเกษตรที่จะร่วมดำเนินโครงการ

๓.๒) คณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม/องค์กร และดำเนินการตามแผน

(๑) เกษตรกรดำเนินโครงการปรับเปลี่ยนชนิดหรือรูปแบบการเกษตรที่แตกต่าง

(๒) หรือโครงการพัฒนาต่อยสินค้าเกษตรเดิม โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม

๔) การติดตามผลการดำเนินโครงการ

๔.๑) ติดตามความก้าวหน้าโครงการระหว่างดำเนินการ

๔.๒) ประเมินผลโครงการ หลังสิ้นสุดโครงการ

๔.๓) จัดทำรูปเล่มผลการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล และผลการขับเคลื่อนโครงการลงสู่การปฏิบัติในพื้นที่

คำชี้แจงโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล

ประเด็นที่ ๑. : แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลที่ทำเสร็จแล้วจะนำไปขับเคลื่อนได้อย่างไร

คำชี้แจง จากที่สภาเกษตรกรแห่งชาติได้จัดทำโครงการ "แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล" ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ปี ๒๕๖๒ โดยมอบหมายให้สภาเกษตรกรจังหวัด และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเป็นหน่วยหลักรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่ โดยประสานหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด/สำนักงานประมงอำเภอ โครงการชลประทานจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว สำนักงานสหกรณ์จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ฯ

ขั้นตอนวิธีดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล

ขั้นที่ ๑ (๑) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรในตำบลเป้าหมาย จากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้แก่ ข้อมูลจำนวนเกษตรกร ข้อมูลกลุ่ม/องค์กรด้านการเกษตร ข้อมูลพื้นที่ทำการเกษตร ข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ ข้อมูลคุณภาพดิน ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบล ข้อมูลแหล่งตลาดสินค้าเกษตร ข้อมูลแหล่งถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ข้อมูลกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จทำการเกษตรรูปแบบต่างๆ เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน ฯลฯ

(๒) สำรวจข้อมูลสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร โดยวิธีสุ่มสำรวจข้อมูล รายได้-รายจ่ายทางการเกษตร ข้อมูลรายได้นอกการเกษตร และรายจ่ายในครัวเรือน ข้อมูลทรัพย์สิน-หนี้สิน รวมทั้งข้อมูลปัญหาด้านการเกษตร และข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ ๒ วิเคราะห์ศักยภาพด้านการเกษตร โดยนำเข้าข้อมูลจากขั้นที่ ๑ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร และข้อมูลจากการสำรวจสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรมาประมวลผล วิเคราะห์ให้เข้าใจง่าย พร้อมวิเคราะห์ศักยภาพด้านการเกษตร (SWOT) ของตำบลเป้าหมาย

ขั้นที่ ๓ จัดประชุมระดมความเห็นเกษตรกร ร่วมกับภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในตำบล เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงอำเภอ โครงการชลประทานจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด อบต./เทศบาล สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ฯลฯ

-เพื่อชี้แจงให้เกษตรกรทราบข้อมูลสภาพการเกษตรของตำบล ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

-พิจารณาผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการเกษตร (SWOT) ของตำบล

-พิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ และโครงการที่ประสงค์ดำเนินการ

ขั้นที่ ๔ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำปัญหาความต้องการด้านการเกษตรที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล ไปขับเคลื่อนให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกร และหน่วยงานภาครัฐสามารถแก้ไขปัญหาพัฒนาการเกษตรได้ตรงความต้องการของเกษตรกร

ตัวอย่างความสำเร็จ ของการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล

๑. เกษตรกรเกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรที่ต่างจากเดิม

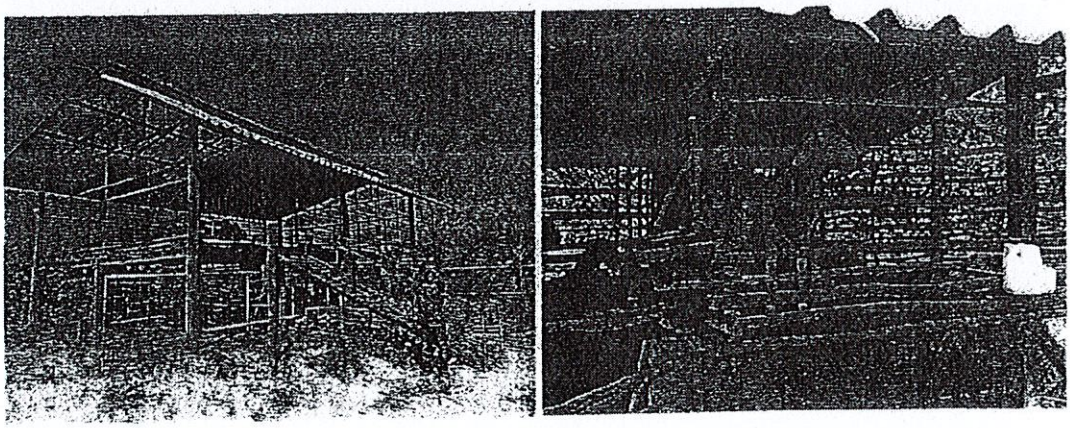
๑.๑) เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นเปลี่ยนพื้นที่บางส่วนไปผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง นำปัญหาที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล ซึ่งเดิมเกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมจากบริษัทเอกชนราคาแพง ไม่สามารถเก็บไว้ทำพันธุ์ฤดูต่อไปได้ ต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเพื่อปลูกใหม่ทุกฤดูกาล เกษตรกรต้องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมเอง สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปางจึงประสานศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ เพื่อขอให้ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม จนเกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมได้เอง ช่วยลดต้นทุนการผลิต

๑.๒) ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชไปประกอบอาชีพเสริมเลี้ยงแพะ แกะ สร้างรายได้

ตัวอย่างในการปรับเปลี่ยน ในภาคใต้ ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากการราชดำริ ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มน้ำฝั่งอ่าวไทย มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงในลักษณะการรวมกลุ่ม ช่วง ๑-๓ ปีแรกไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจด้านการเลี้ยงและการบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์เท่าที่ควร

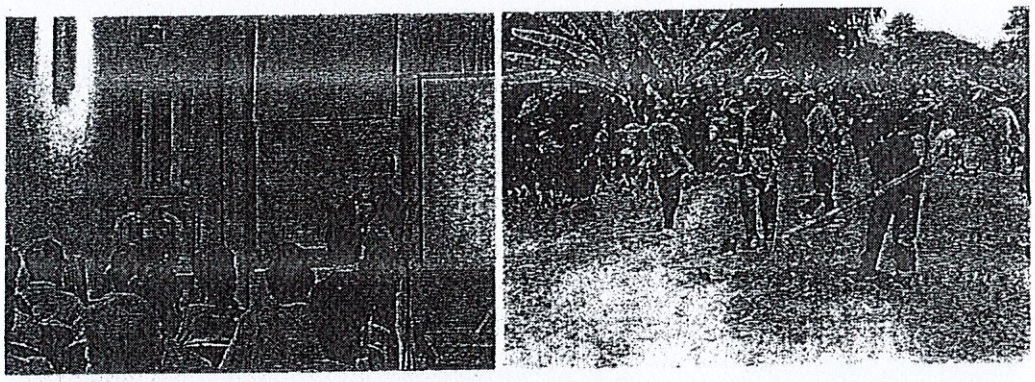
ปัจจุบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รวมตัวกันจัดตั้งเครือข่ายผู้ผลิตและจำหน่ายแพะลุ่มน้ำปากพนังขึ้น เพื่อทำการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโดยใช้หลักคิดในการบริหารจัดการเครือข่าย คือ "ร่วมกันคิด แยกกันผลิต รวมกันขาย" และได้ยื่นความประสงค์เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ สาขาปศุสัตว์ ในนาม "วิสาหกิจชุมชนแพะแปลงใหญ่และลุ่มน้ำปากพนัง" และได้รับการอนุมัติให้เป็นแปลงใหญ่แพะลุ่มน้ำปากพนัง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นการรวมตัวกันของ ๖ วิสาหกิจชุมชน มีสมาชิก ๕๕ ราย แม่พันธุ์ ๑,๔๓๕ ตัว พ่อพันธุ์ ๑๑๕ ตัว มีแพะหมุนเวียน ประมาน ๓,๙๙๐ ตัว รายได้จากการจำหน่ายแพะประมาน ๘,๓๒๙,๐๐๐ บาท/ปี หรือรายได้เฉลี่ย ๑๕๑,๔๓๖ บาท/ฟาร์มกลุ่มเกษตรกรสามารถส่งออกแพะไปประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึง วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ จำหน่าย แพะเป็นรวม จำนวน ๑,๑๓๖ ตัว น้ำหนัก รวม จำนวน ๓๗,๖๖๔.๕ กิโลกรัม จำนวนเงินรวม ๕,๑๔๕,๘๕๘ บาท

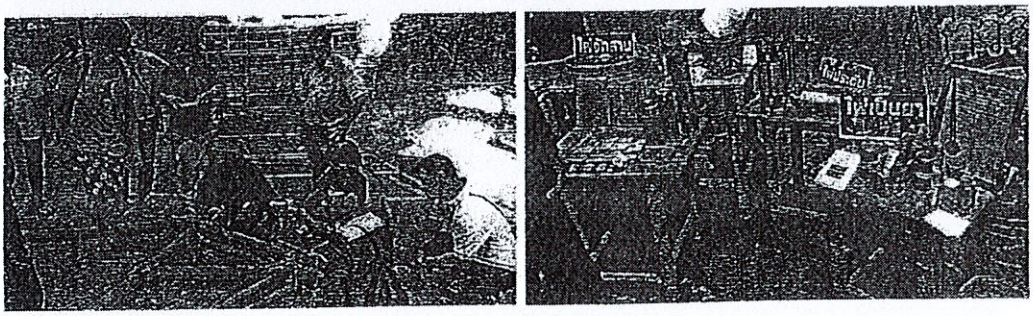
ในพื้นที่ภาคเหนือ โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน ได้นำปัญหาความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการเลี้ยงแพะ แกะ เสริมในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ทำอยู่เดิมเสนอต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต่อมากรมปศุสัตว์ได้พิจารณาจัดทำโครงการเลี้ยงแพะ แกะ ล้านนา

๑.๓) ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวในภาคเหนือไปปลูกไผ่ โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง และจังหวัดยะลา นำปัญหาความต้องการของเกษตรกรประสานการขับเคลื่อนนำร่องดำเนินการในพื้นที่ โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดยะลา ประสานเสนอโครงการปลูกไผ่เป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ในสวนยางพาราสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ศอบต. ในการดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ในส่วนจังหวัดลำปาง สภาเกษตรกรจังหวัดลำปางเป็นหน่วยงานหลัก ขับเคลื่อนให้เกิดการปลูกไผ่และการแปรรูปไผ่ในพื้นที่ของจังหวัดลำปาง เพื่อสร้างอาชีพที่มีรายได้สูงและมั่นคงแก่เกษตรกร ลดปัญหาหมอกควันในเขตจังหวัดลำปาง เพื่อปลูกทดแทนไม้ธรรมชาติและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น ดินพัง น้ำกัดเซาะ การลดโลกร้อน ต่อมาขยายไปอีกหลายจังหวัด

๑.๔) ปรับเปลี่ยนทำนาหญ้าทดแทนพื้นที่นาข้าวไม่เหมาะสมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยสภาเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินโครงการส่งเสริมการทำนาหญ้าทดแทนพื้นที่นาข้าวไม่เหมาะสม โดยประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้ความรู้ทางวิชาการแก่เกษตรกร และจัดทำข้อตกลงซื้อขายหญ้าระหว่างเกษตรกรกับองค์กรเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ-โคนม

๑.๕) ปรับเปลี่ยนจากทำเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นรูปแบบเกษตรผสมผสาน โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดนครศรีธรรมราช นำปัญหาความต้องการที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลประสานหน่วยงาน

สำนักงานเกษตรกรจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้แซมในสวนยาง เลี้ยงเป็ดเนื้อ ไก่พันธุ์พื้นเมือง ในรูปแบบเกษตรผสมผสานในปี ๒๕๕๘

๒. เกิดการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน มีตัวอย่าง ดังนี้

๒.๑) จัดทำข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน

สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร นำปัญหาความต้องการของเกษตรกรจัดทำข้อเสนอแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน เสนอต่อกรมป่าไม้ โดยมีสาระสำคัญของข้อเสนอ ได้แก่ ๑) ให้จัดทำข้อมูลเชิงแผนที่แสดงพื้นที่เกษตรที่อยู่ในเขตป่าเสื่อมโทรม ๒) ให้มีการจำแนกเขตพื้นที่ป่า และการใช้ประโยชน์ที่เป็นอยู่จริง เพื่อนำไปสู่การเสนอคณะรัฐมนตรี เตรียมยกเลิกพื้นที่ที่ไม่มีสภาพป่าแล้ว ๓) ขอให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพจริงในพื้นที่ที่ยังไม่ได้ประกาศยกเลิกเขตป่าสงวน/ป่าถาวร สามารถเข้าร่วมโครงการรับการช่วยเหลือจากรัฐได้

๒.๒) ประสานหน่วยงานขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน

สภาเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี นำปัญหาความเดือดร้อนที่ดินทำกินของเกษตรกรตำบลท่าอุเทน ซึ่งเกษตรกรอยู่อาศัยมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ แต่ไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ แล้วหารือกับหน่วยงานกรมป่าไม้ กรมที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขอให้กรมป่าไม้ตรวจสอบพื้นที่ของเกษตรกรว่า ทับซ้อนกับเขตป่าหรือไม่ แล้วเสร็จ ๕๕ ราย ออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินให้เกษตรกรได้ ๖๓ ราย นอกจากนั้นสำนักงานที่ดินจังหวัดจะดำเนินการสำรวจออกเอกสารสิทธิ์ให้อีก ๒๐ ราย

๓. เกิดการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร มีตัวอย่าง ดังนี้

๓.๑) การแก้ไขปัญหาภัยแล้งและขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร โดยในปี ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรจังหวัดหนองบัวลำภู นำปัญหาความต้องการของเกษตรกร ประสานเสนอสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล ขอขุดบ่อบาดาลเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกร ๑๓๓ ราย รวมทั้งสภาเกษตรกรจังหวัดหนองคาย ได้รับการสนับสนุนขุดเจาะน้ำบาดาลให้แก่เกษตรกร ๘๑ ราย สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุทัยธานี ประสานหน่วยงานทหาร โครงการชลประทานจังหวัด และผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำรวจเส้นทางน้ำตื้นเขิน แล้วยืมเครื่องจักรกลขุดลอกจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ขอรับการสนับสนุนงบประมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจาก อบต./เทศบาล เกษตรกรได้รับประโยชน์ ๗๒๐ ราย ได้ใช้น้ำจากคลองที่ขุดลอก

๓.๒) สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดร่วมกับ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ดำเนินการบริหารจัดการน้ำระดับจังหวัด โดย นำเสนอโครงการขยายผลการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามพระราชดำริ ต่อมูลนิธิอุทกพัฒน์ในพระบรมราชูปถัมภ์ กองทัพบก และหน่วยงานอื่น เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และน้ำแล้งของชุมชนอย่างยั่งยืน ได้รับการพิจารณาดำเนินการและอนุมัติงบประมาณ ดังนี้

ปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำได้รับงบสนับสนุน จากมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่งพา(ภา)ยามยาก จำนวน ๒,๖๖๒,๕๐๐ บาท เพื่อดำเนินการตามโครงการฟื้นฟูหนองห้วยโศก ตำบลวาใหญ่ อำเภออากาศอำนวย ตามที่สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสกลนครนำเสนอ

ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณขยายผลการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามพระราชดำริ จาก กองทัพบก ตามที่สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเสนอ ดังนี้

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด	โครงการ	ตำบล	อำเภอ	ปริมาณดินขุด ลบ.ม.	วงเงิน	หน่วยสำรวจ
สกลนคร	ขุดลอกคลองลาดควาย	วาใหญ่	อากาศอำนวย	๓๒๐,๐๐๐	๑๙,๘๐๐,๐๐๐	ช พัน๓ พล.ร.๓

	ขุดลอกคลองหนองบ่อ้อ	วาใหญ่	อากาศอำนวย	๒๘๐,๐๐๐	๑๕,๖๐๐,๐๐๐	ช พัน๓ พล.ร.๓
หนองบัวลำภู	ขุดลอกลำห้วยอีด่อน	หนองแก	ศรีบุญเรือง	๑๓๕,๓๑๑	๘,๐๐๐,๐๐๐	ช.๒ พัน. ๒๐๑
	ขุดลอกลำห้วยยาง	หนองแก	ศรีบุญเรือง	๘๓,๒๒๕	๕,๐๐๐,๐๐๐	ช.๒พัน. ๒๐๑
นครราชสีมา	ขุดลอกหนองหญ้าปล้อง	โนนตูม	ชุมพวง	๑๘๘,๐๐๐	๑๒,๑๔๑,๗๐๐	ช.๒พัน. ๒๐๒
	ขุดลอกเริงก่กแดงเป็นแก้มลิง	โนนตูม	ชุมพวง	๑๘,๐๐๐	๑,๔๒๖,๗๐๐	ช.๒พัน. ๒๐๒
	ขุดลอกห้วยสามหมู่	โนนตูม	ชุมพวง	๓๐๖,๐๐๐	๒๑,๓๓๓,๗๐๐	ช.๒พัน ๒๐๒
ชัยภูมิ	ขุดลอกหนองผือ	หนองไผ่	เมือง	๒๒,๐๐๐	๔,๐๖๑,๔๐๐	ช . ๑ ๑ พัน.๑๑๑
	ขุดลอกลำน้ำบรีก	หนองไผ่	เมือง	๑๒๘,๐๐๐	๑๑,๖๑๒,๓๐๐	ช . ๑ ๑ พัน.๑๑๑

สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำยังได้ประสานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดคัดเลือกตำบลนำร่องจังหวัดละ ๒ ตำบล เพื่อคัดเลือกตำบลที่มีปัญหาเรื่องน้ำในการทำการเกษตรโดยพิจารณาโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง พ.ศ.๒๕๖๔

๔. <u>เกิดการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบแก่เกษตรกร</u>

๔.๑) โดยในปี ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรจังหวัดมหาสารคาม นำปัญหาความต้องการของเกษตรกรไปประสานการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบกับจังหวัดมหาสารคาม และได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมรับขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ ซึ่งมีเกษตรกรและประชาชนมาใช้บริการ ๑๔๕ ราย แบ่งเป็นขึ้นทะเบียน ๙๑ ราย และไกล่เกลี่ยประนอมหนี้ ๕๔ ราย เกิดประโยชน์โดยศูนย์ดำรงธรรมได้ส่งเรื่องให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบและให้คำปรึกษา ได้แก่ ปัญหาการนำโฉนดที่ดินไปจำนอง ขายฝากไว้กับเจ้าหนี้ ส่งเรื่องให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ปัญหาการทำสัญญากู้เงินทำการเกษตร ส่งเรื่องให้ ธ.ก.ส. มหาสารคาม นอกจากนั้นปัญหาระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ทั่วไป ส่งเรื่องให้สภาเกษตรกรจังหวัดมหาสารคามตรวจสอบ และเชิญเจ้าหนี้กับลูกหนี้มาประนอมหนี้ ๒๓๐ เรื่อง วงเงิน ๒๕ ล้านบาทเศษ

๔.๒) แก้ไขปัญหาหนี้สินของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ เกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

โดยเสนอข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอสารภี ดังนี้

๑) ขอให้ธนาคารออมสินแยกหนี้ทุกกลุ่มเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปสู่ การขอรับการช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟูและเกษตรกร

๒) ขอลดดอกเบี้ยกรณีปิดบัญชีรายบุคคล

๓) ขอชะลอการบังคับคดี

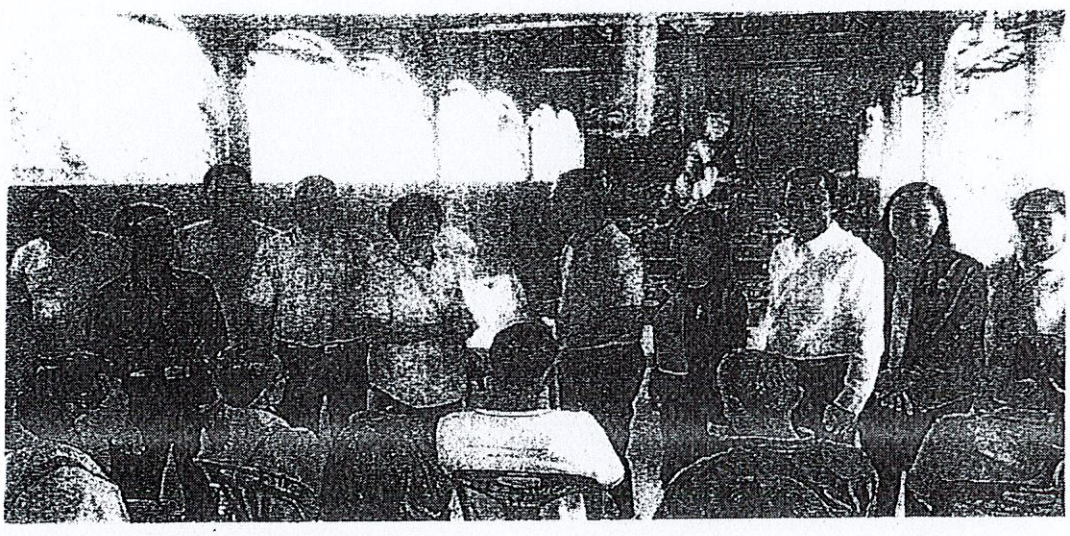
๔) ขอพักชำระเงินต้นและดอกเบี้ย เป็นเวลา ๓ ปี พร้อมปรับโครงสร้างหนี้

๕) ขอรับการฟื้นฟูอาชีพ

๖) ขอให้นำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกรเรื่องหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ของเกษตรกร พ.ศ.๒๕๕๓ โดยเพิ่มเติมดังนี้

หนี้ตาม (๒) ให้หมายรวมถึงหนี้ที่เกิดจากเกษตรกรที่รวมกลุ่มกันกู้ยืมสถาบันการเงินในนาม กลุ่มตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรคณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรระดับจังหวัด มีมติเห็นชอบให้สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ร่วมกับกลุ่มเกษตรกรปฏิรูปภาคการการเกษตรกรรมของจังหวัดเชียงใหม่ ในการจัดทำแผนฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้เป็นรูปธรรม

เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ นายอนุสรณ์ อนุวัฒน์นนทเขตร์ ผู้อำนวยการฝ่ายควบคุมและบริหารหนี้ ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ และนายพิชิต ไชยทา หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีนายธวัช จีรัญ พันมา ยุติธรรมจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่จากสำนักงานบังคับคดีจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสาขาเชียงใหม่ เป็นพยาน ณ วัดปากกองตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อติดตามโครงการและมอบคืนโฉนดที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ชำระครบปิดบัญชี

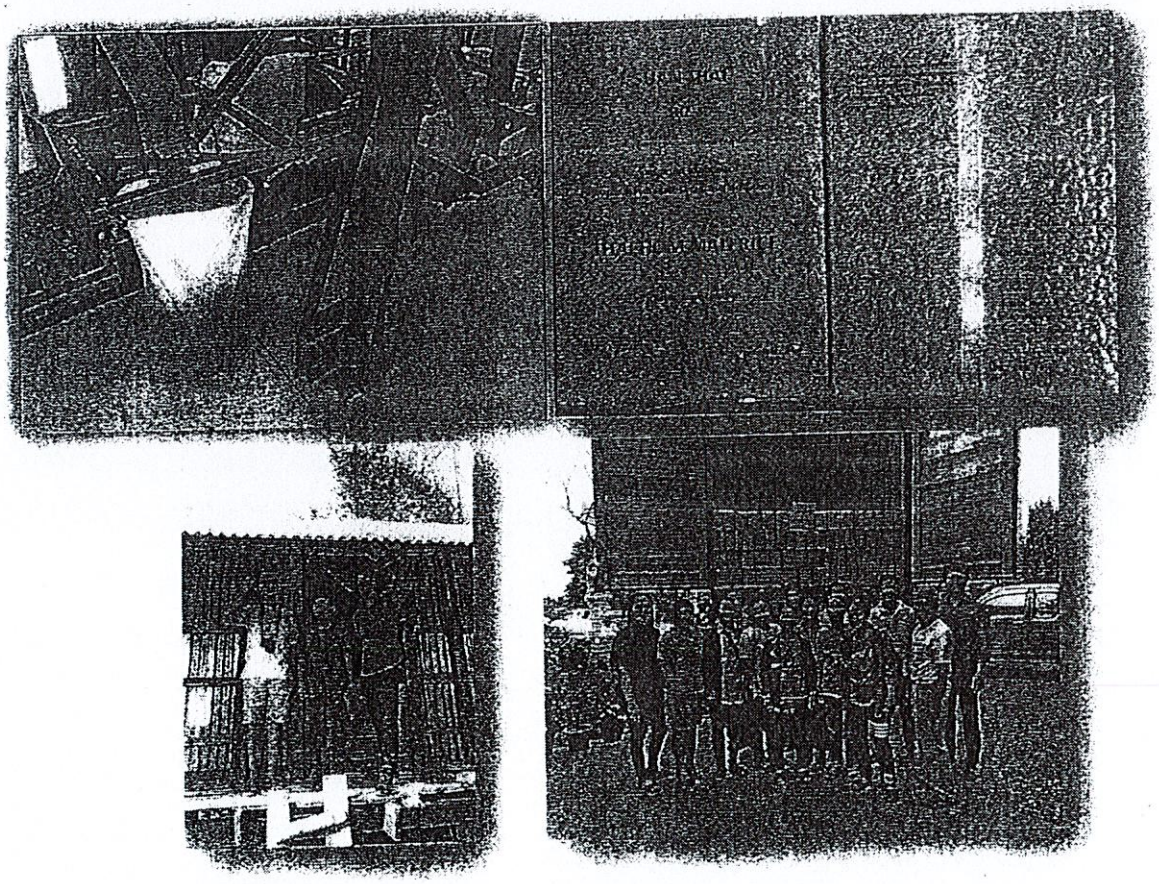

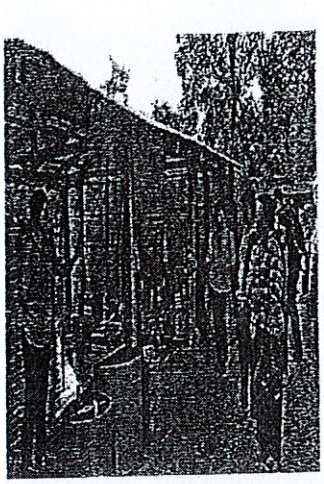
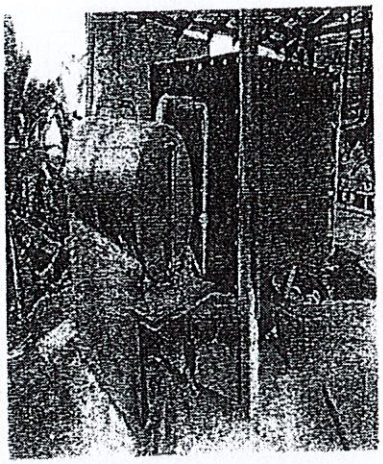
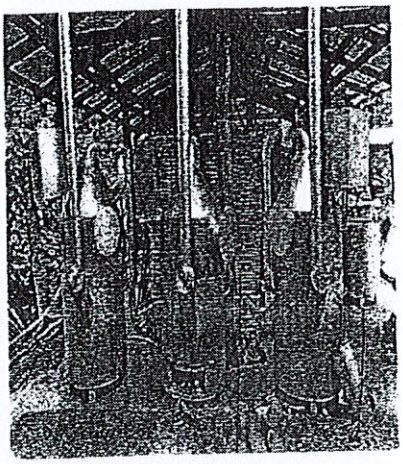
๕. <u>เกิดการพัฒนาต่อยอดการผลิตสินค้าเกษตรที่ทำอยู่เดิมเป็นเกษตรอุตสาหกรรม</u> ตัวอย่าง ได้แก่

๕.๑) สภาเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลบึงปลาทู อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ปี ๒๕๕๙ ให้กลุ่ม พริกไทยดำ พริกไทยสด พริกไทยขาว พริกไทยดำป่น พริกไทยขาวป่น พริกไทยดอง ผงปรุงรส สมุนไพร พืชผัก โดยได้รับมาตรฐาน ออร์แกนิค คือ ผลผลิตจากการเกษตร ที่ได้ผ่านกระบวนการผลิตทางเกษตรที่ปลอดสารเคมีทุกขนิดที่จะเป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกระบวนการเลี้ยง การปลูก ต้องมีการดูแลอย่างพิถีพิถัน ก่อนที่จะเริ่มการปลูกก็จะต้องเตรียมหน้าดินด้วยวิธีธรรมชาติ เมล็ดพันธุ์ที่เลือกมาปลูกต้องสะอาดปลอดภัย เรียกได้ว่าตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการต้องผ่านการดูแลอย่างพิถีพิถัน ตามหลักมาตรฐานสากลเป็นผู้ผลิตประเภทสินค้าพริกไทย พริกไทยดำ พริกไทยสด พริกไทยขาว พริกไทยดำป่น พริกไทยขาวป่น พริกไทยดอง ผงปรุงรส โดยธุรกิจได้ดำเนินการ ปลูก แปรรูป จำหน่ายสินค้าเองทุกขั้นตอนรวมมีการขยายฐานการผลิตทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ด้านการผลิต ปลูกเองและส่งเสริมชุมชนในพื้นที่และนอกพื้นที่ปลูก พร้อมสอนวิธีการเพาะปลูก รับซื้อผลผลิตและได้รับมาตรฐาน GAP ด้านการจำหน่าย ๑.ตลาดส่งออกไปยังต่างประเทศ จีน บังกะลาเทศ อินเดีย และโซนแถบยุโรปตะวันตก

๕.๒) สภาเกษตรกรจังหวัดสุโขทัยและสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสุโขทัย ได้จัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล รายสินค้าเกษตร ตามมติสภาเกษตรกรจังหวัดสุโขทัยให้ดำเนินการ อำเภอละ ๑ ตำบลเป็นอย่างน้อย ตำบลบ้านน้ำพุ จึงเป็น ๑ ตำบลของอำเภอคีรีมาศ ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล รายสินค้าเกษตร ซึ่งสภาเกษตรกรจังหวัดสุโขทัย ส่งเสริมการรวมกลุ่มโดยไม่ใช้เงินเป็นตัวตั้ง แต่เน้นสิ่งที่มีในชุมชน แล้วมาสร้างความเข้มแข็งให้ยั่งยืน จึงได้รวมกลุ่มกันขึ้นมา จำนวน ๑๓ ราย เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ โดยการนำข้าวเปลือกหอมมะลิ ๑๐๕ มารวมกันคนละ ๒๕ ถัง ช่วยการสี

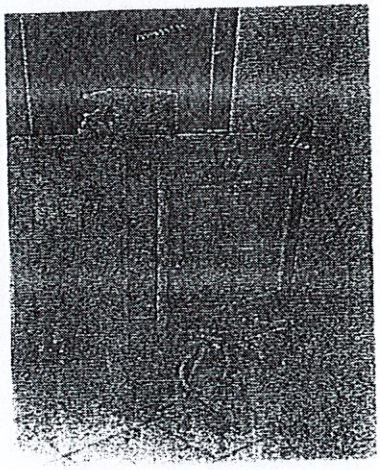
ข้าวเปลือก ช่วยกันคัดข้าวสาร เพื่อจำหน่าย ในราคากิโลกรัมละ ๓๐-๔๐ บาท โดยสภาเกษตรกรจังหวัดสุโขทัย ประสานพื้นที่เพื่อการจำหน่ายในตลาดถนนคนเดิน และงานจำหน่ายสินค้าต่างๆ ในจังหวัดสุโขทัย ต่อมาจึงเพิ่มสมาชิกเป็นจำนวน ๒๕ ราย จัดทำข่าวทางสื่อออนไลน์ และได้มีการประชาสัมพันธ์ไปอย่างแพร่หลาย จึงเป็นที่มาของการเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ โดยการติดต่อผ่านทางส่วนขับเคลื่อนและการมีส่วนร่วม สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสุโขทัย เนื่องจากมีสมาคมในประเทศฝรั่งเศสสนใจข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ในประเทศไทย และได้ติดต่อดูข้าวในหลายพื้นที่ในประเทศไทยส่วนหนึ่งแล้วและเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ Mr. Patrick Patinier ประธานสมาคม Suan Thai ในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นสมาคมที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๒๐๑๐ สนับสนุนการพัฒนาการเกษตรไทยชีวภาพสหกรณ์กลุ่มชาวนายุติธรรม ยอดขายทั้งหมดจะถูกส่งคืนให้กับผู้ผลิต สมาคมจะทำงานกับค่าธรรมเนียมสมาชิกเท่านั้น โดยประสานงานผ่าน บริษัท ทีเอ็น กู๊ดส์ จำกัด ซึ่งประกอบกิจการเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าอุปโภคและบริโภค สนใจดูพื้นที่ที่ทำข้าวหอมมะลิอินทรีย์ โดยประสานงานติดต่อผ่านหัวหน้าส่วนขับเคลื่อนและการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มบ้านน้ำพุ และได้ลงพื้นที่ดูแปลงเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง จนมีคำสั่งซื้อในช่วงเดือน มิถุนายน ๒๕๖๑ ในราคา ข้าวเปลือก ตันละ ๒๕,๐๐๐ บาทโดยทางส่วนขับเคลื่อนและการมีส่วนร่วม สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสุโขทัย ได้ประสานกับเครือข่ายโรงสีข้าว คือ โรงสีคลองเรือ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย และโรงสีเสน่ห์ข้าวไทย ตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ให้กับทาง Mr. Patrick Patinier ประธานสมาคม Suan Thai ในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งตกลงจ้างโรงสีเสน่ห์ข้าวไทย สีข้าวเปลือก และบรรจุภัณฑ์ให้กับทางสมาคม โดยมีข้อตกลง คือ โรงสีต้องล้างเครื่องสีข้าวทั้งหมด และช่วงที่สีข้าวอินทรีย์ของบ้านน้ำพุ ขอให้โรงสีหยุดการสีข้าวภายนอกทั้งหมด

๗.๒ ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมดำเนินโครงการ "ปั้นนักธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไทย (SMEs เกษตร)" ตามแนวประชารัฐ การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น (Value Added) จำนวน ๓๐๐ องค์กร ซึ่งมีผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๑ จำนวน ๖๔ จังหวัด ๓๐๓ กลุ่ม/องค์กร ให้ความรู้ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งการตลาดและได้สนับสนุนโดยจัดตั้งหน่วยผลิตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๕๐ องค์กร ซึ่งมีผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๔๔ จังหวัด ๕๖ กลุ่ม/องค์กร พร้อมสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์แปรรูปสินค้าเกษตรแก่กลุ่ม/องค์กร

ประเด็นที่ ๒. : การที่กระทรวงมหาดไทยดำเนินการบูรณาการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนา พื้นที่ในระดับอำเภอ และระดับตำบลเป็นแผนเดียวกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนภารกิจในพื้นที่เกิดการบูรณาการ เหตุใดสภาเกษตรกรยังต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

คำชี้แจง สภาเกษตรกรยังมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล ด้วยเหตุผลดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ มาตรา ๓๓ (๔) กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อบูรณาการเป็นแผนแม่บทเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ประกอบกับมาตรา ๑๑ (๔) กำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ เสนอแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรี และมาตรา ๑๑ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) (๙) เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร และเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรต่างๆ

๒. สภาเกษตรกรจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมเชื่อมโยงเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๒.๑) การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล มุ่งให้เกิดประโยชน์

-ใช้ข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการเกษตรในพื้นที่

-ให้เกิดการระดมความเห็นของเกษตรกรร่วมกับภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

-ได้ปัญหาความต้องการจากเกษตรกรที่สำคัญในตำบล ได้แก่ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม รวมทั้งปัญหาราคาสินค้าเกษตรและอื่นๆ

-ได้ข้อเสนอโครงการเพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาตามความต้องการของเกษตรกร

-ประสานเสนอปัญหา/โครงการให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการแก้ไข

๒.๒) การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด โดย

-ประมวลข้อมูลปัญหาสำคัญด้านการเกษตร ที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล เป็นปัญหาในภาพรวมแต่ละด้านระดับจังหวัด เช่น ด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรฯ

-รวมโครงการที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน จัดทำเป็นโครงการระดับจังหวัด

-นำปัญหาที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรระดับจังหวัด

-ประสานเสนอปัญหา/โครงการ/ข้อเสนอเพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาให้หน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่แก้ไขปัญหา

๒.๓) การจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติ โดย

-สภาเกษตรกรแห่งชาติ นำข้อมูลที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล จากแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด จัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

-นำข้อมูลโครงการที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด รวมและจำแนกจัดทำโครงการระดับสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

-นำข้อเสนอเพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ โดยหน่วยงานในพื้นที่ ส่งให้ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ/สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ รวบรวมจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในรูปข้อเสนอมาตรการ แนวทางแก้ไขปัญหา ข้อเสนอในรูปโครงการ ยุทธศาสตร์ หรือข้อเสนอแก้ไขระเบียบ กฎหมาย ส่งให้กรม กระทรวง นายกรัฐมนตรี หรือสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการพัฒนาแก้ไขปัญหา

๓. ลักษณะการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นแผนเฉพาะด้าน มุ่งเพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ในขณะที่การจัดทำแผน ประสานแผนพัฒนาพื้นที่ของกระทรวงมหาดไทยครอบคลุมหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านการบริหารจัดการอื่นๆ

๔. เมื่อเป็นแผนที่มุ่งให้เกษตรกรมีบทบาทเสนอปัญหาด้านการเกษตร และความต้องการแก้ไขปัญหา จึงได้ข้อมูลเชิงลึกจากเกษตรกรเป้าหมายที่เดือดร้อน (Focus Group) พร้อมข้อเสนอความต้องการพัฒนาแก้ไขปัญหา

๕. ปัญหาความเดือดร้อนและข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาของเกษตรกรตั้งแต่ระดับตำบล ระดับจังหวัด และระดับชาติ สามารถประสานเสนอให้หน่วยงานรับไปดำเนินการพัฒนาแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรได้ตรงตามความต้องการ เพราะเป็นแผนที่เกิดจากล่างสู่บน (Bottom up) มิใช่การกำหนดแผน/นโยบายการพัฒนาจากส่วนกลางลงสู่พื้นที่ (Top down) ดังเช่นที่ผ่านมา